

१७ कम्बचक्रम् (२) — “कुम्भाकारं लिखेच्चक्रं तिर्यगेष्टामभे-
दितम् । तस्य चोर्ध्वमधोलेख्यमेकैकान्तरभं क्रमात् ।
भातुभाद्यं न्यसेत्तत्र रिक्तां पूर्णानिति क्रमात् । एवं
राशिक्रमाज्ञेष्टारिक्ता पूर्णा इति क्रमात् । रिक्ते
रिक्ता भवद्यात्मा पूर्णं यात्वा शुभावहा । इति यात्वा
फलं ज्ञेयं कुम्बचक्रद्वये स्थितम् ” ।

१८ प्रसारचक्रम् — “तयोदशोर्ध्वगारेष्टा दश रेखाश्च तिर्य-
गाः । भवेयुः कोष्ठकास्तत्र सङ्ख्यायादोत्तरं शतम् ।
मेघाद्या राशयोलेख्यास्तिर्यक् प्रथमपङ्क्तिषु । नवां-
शराशयसाधो नवधा सर्वराशिषु । कवर्गास्तवधा
लेख्यं कोष्ठके प्रथमाष्टके । द्वितीये सप्तमे चाद्या एवं
टाद्यास्तिसप्तके । यशवर्गं चतुर्थे च अश्वर्गः पञ्चमे
तथा । नवदादशके ताद्याः शेषे पाद्याः द्विकोष्ठके । चत-
रक्षरसंयोगात् अश्विन्यादिक्रमेण च । ज्ञेया नवां-
शका वसुभिः मेघादिराशिमण्डले । भोमं शुक्रं बुधं
चन्द्रं भातुं सौम्यं सितं कुजम् । गुरुं शौरिं शनिं
जीवं विदध्यात् कोष्ठकोपरि । कोष्ठाक्षरगतो ज्ञेय
चन्द्रस्तत्कालसम्भवः । तदधीनं फलं सर्वं लाभ-
लाभजयादिकम् । दिनचतुष्टयगतानाष्टाः सप्तविंशति
ताडिताः । षष्टिभक्ते भवेद्वयं तत्कालेन्दुगतं स्फु-
टम् । इष्टनाष्टोद्गताधिष्णयैः षष्टिभागान्प्रयेषके ।
अश्विन्यादीन्दुभुक्तेन युक्तस्तत्कालचन्द्रमाः । क्रूर
लेलाक्षरे चन्द्रे न शुभं सर्वकर्मसु । शुभक्षेत्रे शुभं
चैव प्रस्तारे चन्द्रनिर्णयः । नाडीफलौ यशो वर्गं
वर्गोद्यु फलोदयः । कुपक्षेण च भासेन कृतौ च
तोऽयनोदयः । जन्मकाले विवाहे च याने जन्मनि
सङ्करे । शशाङ्कस्य फलं अष्टस्वरशास्त्रेषु निश्चितम् ।
अंशकेनांशकं गुण्यं भुवयुक्तं कृतं पुनः । चतुःस्था-
सनयः (७, ७, ७, ७) । सूर्याः १२ सप्त ७ रव्य ६ गुणे-
भवः ११ । मासाः १२ गैलाः ७ इना १२ सत्या २४ राशीनां
च भुवा इमे । गुणाः १ गैलाः ७ युगाः ४ पञ्च सप्त
षष्ठादयो ७ युगाः ४ । नागाद वाणा ५ रसा ६ भूता ५
मेघादेरंशका इमे । नगस्य योऽंशकोदेवि ! तस्य स्वामी
च यो ग्रहः । तद्वशात् कालविज्ञानमुदितान्शकसं-
ख्याया । सूर्योऽयनं क्षणचन्द्रे दिनान्यारे तथा बुधे ।
कृततंत्रं, गुरो मासाः, शुक्रं पक्षः प्रकीर्तितः । सूर्य-
पुत्रे समा देवि ! सर्वदेवविधिः कृतः ” ।

१९ तन्त्रचक्रम् — “प्रस्तारे द्वादशारे च कालाक्षर-

क्रमेण च । नवांशराशिमार्गेण चक्रं भवति तन्त्रचक्रम् ।
यत्र मेघादिराशिस्यस्तत्कालेन्दुः प्रजायते । पञ्चदशिव-
शात् सर्वं ज्ञेयं तत्र शुभाशुभम् । त्विदमे पञ्चमे धर्मं
चतुर्थाष्टमसप्तमे । पादद्वयानि निरीक्षन्ते प्रयच्छन्ति
तथा फलम् । जङ्घद्वयी च भौमाक्षौ केकरो बुधमार्ग-
यो । समद्वयी च जीवेन्दु शनिराह त्वधोक्षौ । मेघो
द्वयो मृगः कन्या कर्कसीनतृतास्तथा । आदित्यादिपक्षे-
ष्वा नीचं तु तस्य सप्तमम् । परमोज्ञा दिशो १० रामार
अष्टाविंशतिथोन्द्रियाः १५/५ । सप्तविंशस्तथा विंशः
सूर्यादीनां तथांशकाः । परमोज्ञात् परं नीचमर्धचक्रा-
शसंख्या । नीचस्थानात् क्रमेणोच्चोक्तोऽसावत्र खेचरः ।
उच्चाक्षीचाश्च यत्तुर्थं समस्थानं तदुच्यते । उच्चनीच
समस्थाने चन्द्रं ज्ञात्वा फलं वदेत् । उच्चस्थानस्थितं
चन्द्रं भौमादित्यौ प्रपश्यतः । समस्थाने च गुर्वेन्दु
नीचस्थं राक्षस्यं जौ । बुधशुक्रौ त्रिकोणे च चन्द्रं
तत्कालसम्भवं । अन्यत्रापि न पश्यन्ति ज्ञात्वा
न्या इव खेचराः । सौम्यदृष्टिस्थिते चन्द्रे सर्वं सौख्यं
प्रजायते । क्रूरदृष्टिगतं पुंसं सत्युर्हर्निमहङ्गयम् ।
एवं शुभयुते चन्द्रे सर्वं सौम्यं प्रजायते । क्रूरः
क्रूरफलं तत्र निश्चैर्निश्चं न संशयः । रक्तं पीतं सितं
लण्यं चन्द्रे वर्णचतुष्टयम् । ज्ञातव्यञ्च प्रयत्नेन प्रयत्नाले
सदा बुधेः । रविभौमः सितः सौम्योगुरुः शौरिः ग
शी तमः । वर्गशाश्व अश्वर्गादौ महाक्षया विच-
क्षणेः । स्थातां रविकुजौ रक्तौ पीतौ जीवबुधौ यक्षौ ।
शशिशुक्रौ सितौ वर्णौ लण्यत्वं राक्षसन्दयोः । यद्वर्ण
वर्गसन्दस्तस्य स्वामी च यो ग्रहः । तस्य वर्णेन
वर्णत्वं शशाङ्कस्य प्रजायते । रक्तं चन्द्रे भवेदुद्युक्तं
लण्यं सत्युर्हर्ण संशयः । पीते शुभं विज्ञानीयात्सिते
शुभतरं फलम् ” ।

२० तन्त्रचक्रम् — “द्वादशारं लिखेच्चक्रं नाडिकैका त्रिधा
पुनः । पञ्चमे पञ्चमे स्थाने तिर्यग्ध्वं तथा कुज ।
अष्टोत्तरशतं चैव नाडीसंख्या प्रजायते । अक्षराण्यस्य
चक्रस्य नाडिकापेषु विन्यसेत् । क्रूरवेधाक्षरे चन्द्रे यदा
तत्कालसम्भवः । तदा तस्य फलं वक्ष्ये विवाहादौ
शुभाशुभम् । विवाहे क्रूरवेधेन वैधव्यं च विधीयता ।
यात्वायाश्च भवेद्भानिष्टत्युर्भङ्गोमहाह्वे । क्रूराः
सर्वे हानिकराग्रहाः सौम्याः शुभप्रदाः । द्वादशवेधो
भवेदास्य तस्य सत्युर्हर्ण संशयः । तत्कालेन्दुफलं सर्वं